

DISSIPELSKAP:
‘N UITDAGING VIR DIE KERK VAN DIE EEN-EN-TWINTIGSTE
EEU NA AANLEIDING VAN DIE MARKUS-EVANGELIE.

Deur:

PEDRO ADEN OKTOBER

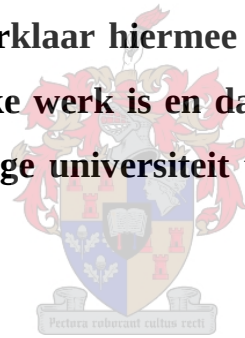
**TESIS INGELEWER TER GEDEELTELIKE VOLDOENING AAN
DIE VEREISTES VIR DIE GRAAD MAGISTER PHILOSOPHIAE IN
BYBELINTERPRETASIE AAN DIE
UNIVERSITEIT VAN STELLENBOSCH.**

APRIL 2006

STUDIE-LEIER: DR. JEREMY PUNT

VERKLARING:

Ek, die ondergetekende, verklaar hiermee dat die werk in hierdie tesis vervat, my eie oorspronklike werk is en dat ek dit nie vantevore in die geheel of gedeeltelik by enige universiteit ter verkryging van 'n graad voorgelê het nie.

Handtekening:.....

Datum:.....

OPSOMMING.

Hierdie studie handel oor dissipelskap as uitdaging vir die kerk in die een-en-twintigste eeu, na aanleiding van die Markus-evangelie. Dissipelskap omsluit die kerk se totale bestaan, identiteit en integriteit. Evans (2001:30) verklaar: “To be a true disciple, one must accept the fate of the Master; and the Master’s fate is inextricably bound up with his identity, purpose, and mission. True discipleship cannot emerge in isolation from true christology.” Indien dissipelskap uitgeleef word deur Christene en die kerk, behoort dit ware dissipelskap vir die kerk en verantwoordelike burgerskap in Suid-Afrika, tot gevolg te hê. Volgens die skrywer ontbreek ware Skrifgefundeerde dissipelskap en verantwoordelike burgerskap in Suid-Afrika, veral gesien in die lig van die moraliteitskrisis in die samelewing. Die skrywer is van mening dat die kerk in Suid-Afrika tans ‘n integriteits- en karakterprobleem ervaar omdat die teologiese oortuiging, waarvan die basis gevorm word in die belydenis oor wie Jesus Christus is en die evangelie, in die alledaagse lewe omvorm is in ‘n karakter-en integriteitslose lewenstyl deur sommige Christene. Dit het gelei tot vervlakking en goedkoop Christenskap wat die karakter van die kerk se Christenskap leeg en integriteitsloos laat. Die grootste uitdaging waarvoor die kerk in die een-en-twintigste eeu te staan kom is om ‘n nuwe en geloofwaardige integriteit te ontwikkel.

Die skrywer wil die Markus-evangelie as bron, saam met ander resente literatuur gebruik om eksegeties na te vors om te bepaal wat dissipelskap vir die kerk in die eerste eeu na Christus beteken het en watter lesse dit kan bied vir die kerk in die een-en-twintigste eeuse verstaan van die begrip dissipelskap. Smit (2004:19-29) is van mening dat: “Morality keeps society from disintegration. Moral codes have evolved to keep society in harmony, in a state of peace and justice. Without morals there would be chaos and confusion. Morality helps people to be good citizens. Morality produces the virtues that a society or nation needs. Morality forms the basis, the social fabric, of any society.” ‘n Gebrek aan ‘n Skrifgefundeerde dissipelskapvisie het implikasies en konsekwensies vir die kerk se belydenis en lewenswandel in die wêreld.

Die kern van die boodskap van ware dissipelskap, setel in Jesus en die evangelie. Hierdie boodskap behoort die kerk se hele bestaan en al sy aktiwiteite te vul. Die integriteitloosheid word ook daarin ervaar dat die kerk ‘n onaanvaarbare magteloosheid en onvermoë openbaar om standpunt in te neem “vir Christus en die evangelie” (Markus 8:35). Dit gebeur veral in godsdienstige, morele, politieke en sosio-ekonomiese sake wat die kerk diep en ingrypend raak. Sake soos korrupsie, verbrokkeling van die huwelik- en gesinstrukture, ekonomiese ongeregtigheid, globalisering, perverse homoseksuele lewensstyl, wettiging en sluiting van “gay”- huwelike, pornografie ensovoorts, is ‘n aanduiding dat die kerk sy teologiese oortuiging begin verloor het. Die teologiese oortuigings word immers bepaal deur Jesus Christus en die evangelie en verskaf ook die grondslag om ‘n Christelike lewensstyl te bou en te handhaaf wat daarmee ooreenkom. Hierdie Christelike lewensstyl heet dissipelskap. Die grootste uitdaging van die kerk is juis om hierdie moraliteitskrisis aan te spreek deur te fokus op die teologiese oortuigings wat verkry word vanuit die dissipelskap-verhouding met Jesus Christus en die waardes van die evangelie. Hierdie verhouding vereis integriteit en karakter van die gelowiges in die wêreld. Die nuwe integriteit vind sy oorsprong in die hernieuwe ontdekking van die kerk se teologiese oortuigings soos begrond in Jesus Christus en die evangelie, en word gedra deur ‘n nuwe lewensstyl, genaamd dissipelskap. Hierdie studie oor dissipelskap, word soos volg aangepak, naamlik:

1. Hoofstuk 1 bied ‘n verkennende oorsig van die historiese, kritiese en literêre elemente van die Markus-evangelie.
2. Hoofstuk 2 gee ‘n uitgebreide eksegetiese- en teologiese verkenning van Markus 8:27-9:1, wat die hart is van die Markus-evangelie.
3. Hoofstuk 3 stel die leser bloot aan ‘n Suid-Afrikaanse kontekstuele verkenning waarin die uitdaging vir die kerk gevind word, met betrekking tot ware dissipelskap.
4. Hoofstuk 4 is ‘n slothoofstuk, waarin die kerk opgeroep word om verantwoordelike Bybelinterpretasie te doen met betrekking tot dissipelskap.

SYNOPSIS:

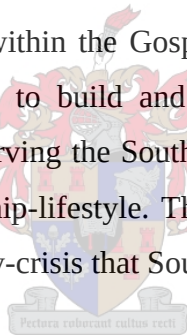
This study deals with discipleship as a challenge to the church in the twenty first century, with the Gospel of Mark as a starting-point. Discipleship is after all the heart of the Gospel of Jesus Christ. It embraces the whole of the church's existence; identity and integrity. Evans (2001:30) exclaims: "To be a true disciple, one must accept the fate of the Master; and the Master's fate is inextricably bound up with his identity, purpose, and mission. True Discipleship cannot emerge in isolation from true Christology."

The writer declares that, should true discipleship be understood and experienced through Christians and the church, true discipleship for the church and responsible citizenship for South Africa, would be the result. This is, according to the writer, not visible within the church of the twenty first century, specifically seen in the light of the morality-crisis in the current South African society. According to the writer, the church of South Africa is experiencing an integrity- and character-dilemma, as a result of theological conviction (based upon the confirmation of Jesus Christ and the Gospels) that is being converted into an everyday lifestyle amongst some Christians that is devoid of any character or integrity. The biggest challenge for the church of the twenty first century, regarding the morality-crisis in South Africa, is to develop a new and authentic integrity. The writer will be doing exegetical research whilst using the Gospel of Mark as a source, in order to determine exactly what discipleship meant for the church of Christ, in the first century, including the many meaningful lessons it can offer to the church of the twenty first centuries' definition and understanding of the concept of discipleship.

Smit (2004:10-29) is of opinion that: "Morality keeps society from disintegration. Moral codes have evolved to keep society in harmony, in a state of peace and justice. Without morals there would be chaos and confusion. Morality helps people to be good citizens. Morality produces the virtues that a society or nation needs. Morality forms the basis, the social fabric, of any society." The morality-crisis in South Africa is a clear indication of the lack in discipleship-vision amongst the church and its members. That in itself demand from the church a profound and thorough interpretation of the Bible with regards to true

discipleship. A lack of scripturally-funded discipleship-vision have consequences and implications for the church's articles of faith and conduct of life in this world. The lack of integrity in the church of the twenty first century is being experienced in the church's unacceptable powerlessness and inability to take a stand for "Christ and the Gospel" (Mark 8:35). The church is deep and drastically affected through these issues, as found amongst religious, moral, political and socio-economical events. Other matters such as corruption, gambling, break-up of marriage- and family-structures, materialism, economic inequality, globalization, perverse homosexual lifestyle, legalization and conclusion of "gay"-marriages, abortion, pornography and the blasphemous use of the name of the Lord in modern movies and television-programmes are examples of the many faces of the morality crisis in the South African society, affecting the church.

The theological belief stems from within the Gospel of Jesus Christ. These theological persuasions provide the foundation to build and maintain a Christian lifestyle. This lifestyle is called discipleship. Observing the South African community, Christians have given up their anticipated discipleship-lifestyle. This has led to a reverse-type lifestyle, which has contributed to the morality-crisis that South Africa is currently experiencing.

The writer presume to adress the study in four separate chapters, namely:

1. In chapter 1 a reconnoitering survey of the historical, critical and literary elements of the Gospel according to Mark is presented.
2. In chapter 2 an extended exegetical- and theological survey is given pertaining to Mark 8:27-9:1.
3. In chapter 3 the writer attempts to expose the reader to a South African context exploration wherein lies a challenge to the Church, regarding discipleship.
4. Chapter 4 is a short concluding chapter whereby the church is requested to provide responsible Bible-interpretation regarding discipleship.

DANKBETUIGINGS EN ERKENNINGS

1. **SOLI DEO GLORIA.** Hierdie studie is onderneem onder leiding van en met die krag en bystand van God, ons Hemelse Vader, wat my geroep, bekwaam en toegerus het om Sy wil te doen.(Filippense 2:13)

2. My innige waardering en opregte dank word betuig aan my geagte studieleier:

Dr. Jeremy Punt. Sy besielende leiding, wetenskaplike voorligting en voortdurende aanmoediging het vir my besonders baie beteken. Die tyd wat hy afgestaan het vir samespreking en leiding, gereelde e-posse en aanmoediging sal vir my vir altyd van blywende waarde en betekenis wees.

3. Na meer as twaalf jaar in die aktiewe gemeentelike bediening, het die vraag na ware dissipelskap en navolgerskap van Jesus Christus in my bediening, veral in die laaste twee jaar sterk begin leef en groei in my hart. Hierdie vraag, is gebore, vanuit die postmodernistiese invloed op baie Christene se verhouding met Jesus en die evangelie; die moraliteitskrisis in die Suid-Afrikaanse samelewing en die veelvuldige konflik-situasies wat predikante huidiglik in die bediening beleef, konflik-situasies wat gebore word uit die gehoorsaamheid aan en die getroue verkondiging en uitleef van “Jesus en die evangelie” (Markus 8:35), maar ook vanweë die bestaan van die twee teenoorgestelde wyses van kerkwees en dissipelskap vandag, naamlik: “want jy dink nie aan wat God wil hê nie, maar aan wat die mense wil hê” (Markus 8:33). Dit het my gedwing om stil te word en diep na te dink, maar terselfdertyd is ek ook aangevuur om Bybelse- en teologiese antwoorde te probeer vind, veral met betrekking tot wat dit beteken om ‘n navolger en dissipel van Jesus Christus, vandag in Suid Afrika te wees. Die antwoord het deur baie worsteling gekom. Markus-Evangelie het veral met betrekking tot ware dissipelskap my oë wa-wyd oop gemaak en nuwe perspektiewe navore gebring.

4. Ek wil met genoeë en met waardering erkenning gee aan die volgende persone:

4. 1. Wyle Ds.A.B.Van Wyk, wat onder baie moeilike omstandighede in die Ring van Clanwilliam, (in die VGK-gemeente Klawer), sy bediening moes begin en voortsit, en dit op 'n tragiese wyse, hier moes eindig (1998).

4. 2. Wyle Prof. Gustav Bam. (Professor in Praktiese Teologie). 'n Profeet en mentor, pastor, teoloog en invloedryke godsmen wat tydens my studie jare aan die Teologiese Skool van die NGSK, (destyds verbonde aan die Universiteit van Wes-Kaapland) groot invloed en inpak om my lewe en teologiese vorming gehad het.

4. 3. Twee waardevolle vriende en kollegas: Ds. Mariëtte Frantz: Kapelaan in die Suid-Afrikaanse Weermag te Potchefstroom en Ds. Kobus Frantz, haar eggenoot, ook Kapelaan in die Suid-Afrikaanse Polisie te Vereniging, Gauteng. Hulle inspirasie, geloofsvolharding, ook in die toetsing van hulle eie dissipelskap, was grootliks bemoedigend en inspirerend.

4. 4. My vrou: Angela en kinders: Shermoné en Estwin, vir inspirasie en aanmoediging.

4.5. Die Kerkraad en gemeente van die VGK-Vredendal wat aan my die ruimte gebied het om hierdie studie suksesvol te kan onderneem.

4.6. Die Skriba / Kassiere: Me.Sarie Lategan wat by tye ook my administratiewe take in die gemeente moes oorneem, in die tyd van my studie-verlof. Sy is voorwaar 'n groot staatmaker in ons gemeente. Baie dankie.

***TER NAGEDAGTENIS AAN MY DIERBARE OUERS WAT DEUR
BELYDENIS EN LEWENSWANDEL VIR MY GELEER HET VAN
WARE DISSIPELSKAP.***

Moeder: Sally October (08/10/1940 - 28/02/2005)

Vader: Abraham October (28/08/1947 - 17/12/1999)

INHOUDSOPGAWE

<u>Inleiding.</u>	pp. 1-49
<u>1. Terminologie.</u>	pp. 1-4
1. 1. “Dissipel” / “Dissipelskap”.	pp. 1-2
1. 2. Karaktertrekke van dissipelskap in die Nuwe Testament.	pp. 2-4
1. 3. Dissipelskap in die Markus-Ewangelie.	pp. 4-4
 <u>2. Historiese oorsig van dissipelskap-debat: 1960 – 1985.</u>	 pp. 4-8
2. 1. Eduard Schweizer: <i>Lordship and Discipleship</i> 1960.	pp. 4-5
2. 2. Anselm Schulz: <i>Nachfolgen und Nachahmen</i> 1962.	pp. 5-5
2. 3. Hans Dieter Betz: <i>Nachfolge und Nachahmung Jesu Christi in Neuen Testament</i> 1967.	pp. 5-5
2. 4. Martin Hengel: <i>Nachfolge und Charisma</i> 1968.	pp. 5-6
2. 5. Nuwe Testamentiese Simposium: 15 – 17 April 1982.	pp. 6-7
2. 6. Gevolgtrekking.	pp. 7-8
 <u>3. Probleemstelling.</u>	 pp. 9-16
3. 1. Moral Regeneration Movement: 16 April 2002.	pp. 12-14
3. 2. Mark Chapman: Pluralism and Moral Regeneration: Julie 2004.	pp. 14-15
3. 3. SACLA (South African Church Leadership Assembly): 7 – 11 Julie 2003.	pp. 16-16
 <u>4. Waarom is die integriteitsloosheid van die kerk ‘n probleem?</u>	 pp. 17-34
4. 1. Kontekstuele studies.	pp. 17-21
4. 2. Postmodernisme as tydsgees. (<i>Zeitgeist</i>)	pp. 21-24
4. 3. Verskille tussen modernisme en postmodernisme.	pp. 24-27
4. 4. Postmodernisme en veranderinge.	pp. 27-30
4. 5. Positiewe kant van postmodernisme.	pp. 30-31
4. 6. Negatiewe kant van postmodernisme.	pp. 31-31

4. 7. Gevolgtrekking. pp. 31-34

5. Hipotese. pp. 34-43

6. Metodologie. pp. 43-45

7. Struktuur en gedagtegang. pp. 45-49

HOOFTUK 1 pp. 50-65

**HISTORIESE-, KRITIESE- EN LITERÊRE VERKENNING VAN
DIE MARKUS-EVANGELIE.**

Inleiding. pp. 50-56

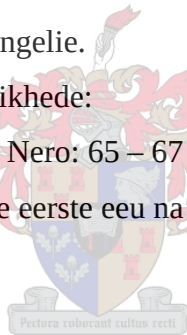
1. 1. Ontvangers / Lesers van die evangelie. pp. 56-58

1. 2. Lesersagtergrond: Twee moontlikhede: pp. 58-64

1. 2. 1. Vervolging van die kerk deur Nero: 65 – 67 nC. pp. 58-61

1. 2. 2. Teologiese denkrigtings in die eerste eeu na Christus in Rome. pp. 61-64

1. 3. Gevolgtrekking. pp. 64-65

HOOFTUK 2: pp. 65-96

**UITGEBREIDE EKSEGETIESE-EN TEOLOGIESE VERKENNING:
MARKUS 8:27 – 9:1.**

Inleiding. pp. 65-66

2. 1. Markus 8:27-30 - Die belydenis van Petrus. pp. 66-68

2. 1. 1. Christologiese titels: pp. 68-74

2. 1. 1. 1. “U is die Christus” (Markus 8:29). pp. 68-69

2. 1. 1. 2. “Seun van die Mens” (Markus 8:31, 38). pp. 70-74

2. 2. Markus 8:31-33 - Jesus kondig vir die eerste keer sy dood en
opstanding aan. pp. 74-79

2. 3. Markus 8:34 - 9 - Voorwaardes en eise om Jesus te volg en die vermelding van die eindoordeel.	pp. 79-80
<u>2. 3. 1. Eise en voorwaardes.</u>	pp. 80-90
2. 3. 1. 1. "Homself verloën" (Markus 8:34).	pp. 80-82
2. 3. 1. 2. "Kruis opneem" (Markus 8:34).	pp. 82-82
2. 3. 1. 3. "Sy kruis" (Markus 8:34).	pp. 82-85
2. 3. 1. 4. "Vir my en die evangelie" (Markus 8:35).	pp. 85-89
2. 3. 2. Karakterisering van die dissipels in die Markus-evangelie.	pp. 90-93
<u>2. 3. 3. Gevolgtrekking.</u>	pp. 93-96
<u>3. HOOFSTUK 3:</u>	pp. 97-121
SUID-AFRIKAANSE KONTEKSTUELE VERKENNING.	
Inleiding.	pp. 97-100
<u>3. 1. Opinies van geleerdes.</u>	pp. 100-109
3. 1. 1. Richard Niebuhr: <i>Christ and Culture</i> . (1951)	pp. 101-101
3. 1. 2. David Rhoads: <i>Losing life for others in the face of death</i> . (1991)	pp. 102-105
<i>The Challenge of Diversity</i> . (1988)	
3. 1. 3. Mary-Ann Tolbert: <i>Sowing the Gospel</i> . (1989)	pp. 106-109
<u>3. 2. Gevolgtrekking.</u>	pp. 110-110
<u>3. 3. Vertrekpunte vir Christelike karakterbou.</u>	pp. 110-115
3. 3. 1. 'n Lewe voor God (<i>Coram Dei</i>).	pp. 111-112
3. 3. 2. Die kerk moet met wysheid die evangelie lees, hoor en leer om geloofwaardig voor God te leef.	pp. 112-114
3. 3. 3. Christene moet leer om mense van karakter te wees.	pp. 114-115

3. 3. 4. Hernieude karakter-bekering vir Christene en kerke: pp. 115-121

3. 3. 4. 1. Deur die vervanging van één lewenswyse, naamlik die van
die wêreld met dié van Jesus en die evangelie. pp. 115-116

3. 3. 4. 2. Deur die beoefening van gasvryheid. pp. 116-117

3. 3. 4. 3. Deur 'n nuwe missie: Diens in die wêreld. pp. 118-121

HOOFTUK. 4 pp. 122-124

GEVOLGTREKKING. pp. 122-124

BRONNELYS. pp. 125-130

